



SLOBODA KRETANJA RADNE SNAGE IZMEDJU ZEMALJA  
POTPISNICA DEJTONSKOG SPORAZUMA UZ KORIŠĆENJE ISKUSTAVA  
IZ NORDIJSKOG MODELA SARADNJE



## PROBLEMI I PREPORUKE EKSPERTSKOG TIMA

U toku realizacije analize nacionalnih zakonodavstva u praksi u zemljama koje učestvuju u realizaciji projekta uočili smo sledeće **probleme**:

1. Zakonske regulativa koja je u ovom delu rigidna, koja predviđa ograničenje povodom zapošljavanja stranih državljanja bez izuzetaka za državljanje koji potiču iz zemalja regiona.
2. Visoka stopa nezaposlenosti koja je pristuna u svim zemljama
3. Visoka stopa neformalne zaposlenosti (siva ekonomija)
4. Neusklađenost obrazovne strukture kadrovskih potreba poslodavaca i lica koja traže zaposlenje
5. Neusklađenost ponude i tražnje kako u pogledu strukture zanimanja tako još više i broja izvršilaca u njima
6. Neuklađenost u smislu kvaliteta profesionalne osposobljenosti lica koja završavaju redovno obrazovanje i aktuelnih tehnoloških zahteva i uslova rada u proizvodnji i uslugama
7. Formalan pristup izradi strategija i akcionih planova zapošljavanja, bez oslonca na realnu koncenzusom usvojenu celokupnu strategiju privrednog razvoja
8. Nepoštovnje zakona i drugih propisa kojima se uređuju prava zaposlenih i obaveza poslodavca
9. Nedostatak kapaciteta institucija kontrole svih uslova rada (uslovi rada, zaštita na radu, redovno isplata plata isl.)
10. Nekoordinisano delovanje nadležnih državnih institucija
11. Nedovoljno razvijen socijalan dijalog i nedovoljno učešće u kreiranju propisa svih zainteresovanih subjekata (sindikati, udruženja poslodavaca, privredne komore, profesionalna udruženja, nevladine organizacije, nacionalna vlada i lokalna samouprava)

### Igmanska inicijativa

Centar za regionalizam, Laze Telečkog 6/1, 21 000 Novi Sad, Srbija, Telefon/Fax: + 381 21 528 241  
e-mail: [aleksandra.popov@igman-initiative.org](mailto:aleksandra.popov@igman-initiative.org), website: <http://www.igman-initiative.org>



SLOBODA KRETANJA RADNE SNAGE IZMEDJU ZEMALJA  
POTPISNICA DEJTOSKOG SPORAZUMA UZ KORIŠĆENJE ISKUSTAVA  
IZ NORDIJSKOG MODELA SARADNJE



12. Nedostatak adekvatne međudržavne saradnje u kreiranju usklađenih i efikasnih politika zapošljavanja između zemalja potpisnica Dejtonskog Sporazuma, i pored toga što je ekonomska saradnja sve intenzivnija

Sa obzirom na navedeno bilateralni sporazumi o zapošljavanju predstavljaju izuzetno dobar i pogodan mehanizam za uređenje pitanja migracije radne snage koja treba da se odvija u skladu sa međunarodno utvrđenim ali i međudržavno dogovorenim načelima i postupcima.

Svrha bilateralnih sporazuma je višestruka jer se njihovim zaključivanjem postižu ekonomski, politički, razvojni, kulturni i drugi ciljevi.

### Preporuke

1. Razmotriti mogućnost obrazovanja međudržavnog tela (saveta ili slično) koje bi se bavilo analizom problema i razvojem regionalne saradnje u oblasti zapošljavanja po uzoru na nordijski sistem.
2. Savet bi trebalo da radi na analizi postojećih propisa i prakse u ovoj oblasti radi izrade deklaracije kojom bi bili obuhvaćeni polazni elementi za utvrđivanje zajedničkih smernica saradnje, razvoja politika zapošljavanja i utvrđivanja pravno uređenog tržišta rada.
3. Savet bi se bavio analizama potreba tržišta rada i u skladu sa tim predlagao rešenja koja se odnose na saradnju četiri zemlje u oblasti obrazovanja, nauke, inovacija, energije, poljoprivrede itd.
4. Savet bi radio na stvaranju uslova za prilagodljivo i efikasno tržište rada, olakšano poslovanje između privrednih subjekata, unapređenje položaja radnika i dostupnu zaštitu radnih prava. Na ovaj način imala bi se bolja preglednost radnih migracija unutar zemalja koje su članice saveta i samim tim bi se uspostavio bolji sistem suzbijanja rada na crno što je zajednički interes svih država potpisnica Dejtonskog Sporazuma, sa obzirom da je to vrlo izražen problem u svim zemljama.
5. Korak koji bi mogao znatnije unaprediti poslovnu saradnju i zapošljavanje je sklapanje bilateralnih sporazuma u oblasti rada i zapošljavanja između četiri zemlje potpisnice Dejtonskog sporazuma. Sporazumi bi trebali biti zasnovani na objektivnoj i realnoj proceni ponude i potrebe za određenim profilom radne snage zemalja potpisnica sporazuma i sadržavati konkretne merljive uslove pod kojima će se migracija radne snage odvijati, kao i precizno definisane instrumente zaštite radnika migranata.

### Igmanska inicijativa

Centar za regionalizam, Laze Telečkog 6/1, 21 000 Novi Sad, Srbija, Telefon/Fax: + 381 21 528 241  
e-mail: [aleksandra.popov@igman-initiative.org](mailto:aleksandra.popov@igman-initiative.org), website: <http://www.igman-initiative.org>